

MODEL AF EN STØRRE TORVFABRIK.

UDDRAG AF INDBERETNING FRA TORVINGENIØR J. G. THAULOW OM
TORVINDUSTRIUdstILLINGEN I BERLIN.

NORDDEUTSCHE TORFMOORGESELLSCHAFT, »TRIANGEL«, havde i sin kollektive samling en ganske interessant model af, hvordan de derværende store myrarealer udnyttes. Denne gav et udmerket eksempel paa, hvordan torvindustri og myr dyrkning kan gaa haand i haand paa samme myr. Af en brochure, der uddeltes som beskrivelse til modellen, fremgaar, at myren har et areal af ca. 11 000 maal (10 ar). Dybden er gennemsnitlig 4 m., hvoraf det øverste ca. 1,25 m. er hvidmose og det øvrige brændtorvmateriale. Bunden bestaar af sand og ligger ca. 1 m. over vandniveauet. Først borttages moselaget og tilberedes til torvstrø og torvmuld, derefter udnyttes det underliggende til brændtorv, idet det sidste spadtag bliver liggende igjen og tilsidst opdyrkes efterhaanden de aftorvede myrarealer. Paa denne maade er allerede indvundet 1500 maal (10 ar) til eng. Desuden er en del af de myrarealer, der egner sig mindre for industriel udnyttelse, ogsaa opdyrkede, saa at der allerede er et stort jordegods, der udvides efterhaanden som aftorvningen skrider fremad. Enkelte partier, der er mindre tjenlige for opdyrkning, beplantes med skog.

Midt ude paa myren, paa et sted, hvor brændtorvlagets mægtighed og beskaffenhed kun egner sig for stiktorv, er der anlagt en elektrisk kraftstation. I denne forefindes 3 dampkjedler, der fyres med stiktorv, og 2 dampmaskiner, hver paa 100 e. hk. Disse driver en elektrisk generator paa 150 e. hk. samt lysanlæg for torvstrøfabrikerne og omgivelser. Fra centralen ledes den elektriske energi indtil 5 km. med en spænding af 3000 volt vekselstrøm, der transformeres ned til 500 volts spænding og fordeles til 2 torvstrøfabriker og 5 brændtorvmaskiner samt til drift af diverse maskiner og redskaber ved gaardsbruget. Desuden forefindes yderligere 5 brændtorvmaskiner med lokomobildrift.

Torvdriften paagaar fra midten af april til begyndelsen af august, i hvilken tid der sysselsættes 300 mænd og 100 kvinder. For disse er opført 13 arbejderbarakker og desuden 5 mindre huse for administration og formænd. Der tilvirkes ca. 10 000 tons brændtorv aarlig. Omtrent $\frac{1}{4}$ heraf forkulles i miler og sælges delvis til metallurgiske øiemed. Brændtorven sælges væsentlig som husholdningsbrændsel. Af torvstrø og torvmuld tilvirkes daglig 12 jernbanevognladninger. Herom er der oplyst yderligere i meddelelse nr. 3 d. a., side 138—139.

Fra myren fører en privat 8 km. lang normalsporet jernbane frem til nærmeste station paa de preussiske statsbaner.

En noget lignende kombination, om end ikke i saa stor maalestok, bør ogsaa kunne finde sted hos os.